روھى گۈزەللىك

"گۈزەللىك ئىنساننىڭ تېشىدا ئەمەس، ئىچىدە" دېگەن پۈتكۈل دۇنيا خەلقىگە تەڭ ئورتاقلاشقان بۇ مەشھۇر سۆزگە سەئىدىل ئەسۋەد رەزىيەللاھۇ ئەنھۇنى مىسال قىلىشقا بولىدۇ. چۈنكى ئۇنىڭ ئەشۇ قاپ ـ قارا، كۆرۈمسىز چىرايى ئۇنى ھەممىلا يەردە تىل ـ ھاقارەت، دەشنامىلارغا ئۇچرىتىپ كەلگەن بولۇپ، كىشىلەر دائىم ئۇنى كەمسىتىپ چەتكە قاقاتتى . زامانىنىڭ قالاق، مۇتەئەسسىپ قاراشلىرى دائىم ئۇنىڭغا بىچارىلىك بىلەن مەيۈسلۈكتىن باشقىنى ھېس قىلدۇرمىغان ئىدى. جەمئىيەت ئۈچۈن ئېلىپ ئېيتقاندا، ئۇنىڭدا ئىنساننى جەلپ قىلالىغۇدەك، نە چىراي، نە بايلىق، نە ئىلىم، ھېچ نەرسە يوق ئىدى. ئۇ پەقەت قارا تەنلىك، كۆرۈمسىز يارىتىلغانلىقى ئۈچۈنلا جەمئىيەتنىڭ بىگۇناھ خورلىشىغا ئۇچراۋاتاتتى. ئەمما ئۇنىڭ ئەشۇ كۆرۈمسىز جىسمىغا يوشۇرۇنغان روھى گۈزەللىكىنى پات ئارىدا ئاللاھ تائالانىڭ قانداق مەيدانغا چىقىرىدىغانلىقىنى ھەتتا ئۇ ئۆزىمۇ بىلمەيتتى .

كۆرۈمسىزلىكى تۈپەيلىدىن يەتكۈچە خورلانغان بۇ بىچارە ئىنسان ئاخىرى پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ سۆھبىتىگە نائىل بولدى. ئۇ ئىنتايىن خۇرسىنغان ھالدا: "يا رەسۇلۇللاھ! مەن ئۆزلىرىگە ئىمان كەلتۈرەي دەيمەن، ئەمما يەنىلا مۇشۇ كۆرۈمسىزلىكىم تۈپەيلىدىن جەننەت دەرۋازىسى ئالدىدىمۇ چەتكە قېقىلىپ قېلىشىمدىن ئەنسىرەيمەن" دېدى .

پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئۇنىڭ ئازابلىق چىرايىغا مېھرىبانلىق بىلەن قاراپ: "ياق، ئى سەئىد! ئاللاھنىڭ جەننەتلىرىنىڭ دەرۋازىلىرى سەن ئۈچۈن ئوچۇق، ئۇنىڭغا كىرىشتىن سېنى ھېچكىشى توساپ قالالمايدۇ" دەپ جاۋاب بەردى.

ئاللاھ ھەر ئىككى ئالەم ئۈچۈن رەھمەت قىلىپ ئەۋەتكەن پەيغەمبىرىمىز سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەمنىڭ سۆزلىرى سەئىدىل ئەسۋەد رەزىيەللاھۇ ئەنھۇنىڭ سۇنۇق قەلبىگە خۇددى بىر ئابى ھايات دەرياسى بولۇپ قويۇلغان ئىدى. ئۇ: "شۇنداقمۇ؟!" دېگىنىچە بىر پەس ھەيرانە قاراپ تۇرغاندىن كېيىن ، دەرھال شاھادەت ئوقۇپ شۇيەردىلا ئىمان ئېيتتى. مانا ئەمدى سەئىد مۇسۇلمان بولغان ئىدى. قەلبى سۇنۇق بىر بىچارە بەندە ئاقىۋەت ئۆز پەرۋەردىگارىغا سازاۋەر بولغان ئىدى. ئىنسانپەرۋەرلىك بۇگۈن بىر نائۇمىد، مەيۈس ئىنساننى ئۆز باغرىغا بېسىۋاتاتتى.

ئارىدىن بىر مەزگىل ئۆتۈپ ئۇ پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ ھۇزۇرىغا ناھايىتى بىچارىلەرچە كىرىپ كەلدى. يەنە قايتىدىن يىغان تۆكۈشكە باشلىدى. "ئى ئاللاھنىڭ پەيغەمبىرى! گەرچە ئىسلام ماڭا جەننەتنى ۋەدە قىلغان بولسىمۇ، ئەمما دۇنيالىق ھاياتىم بۇرۇنقىدەكلا ھەسرەت ئىچىدە ئۆتۈپ كېتىۋاتىدۇ. مېنىڭمۇ شۇنچە ئۆيلەنگىم

كېلىدۇ. ئەمما ھېچكىشى قىزىنى بېرىشكە ئۇنىمايدۇ."ئۇنىڭ جاراھەتلىك قەلبىدىن ئېتىلىپ چىققۋاتقان بۇ نالە - پىغانىنى ئاڭلىغان پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام: "نېمە دېگىنىڭ بۇ؟! سەن سەقىف قەبىلىسىنىڭ يېڭىدىن مۇسۇلمان بولغان سەردارى ئەمر ئىبنى ۋەھبىنىڭ يېنىغا بېرىپ - ئاللاھنىڭ رەسۇلى قىزىڭىزنى سەئىدىل ئەسۋەدكە نىكاھلاپ بېرىشىڭىزنى ئېيتتى - دەپ خەۋەر قىلغىن" دېدى .

بۇ كۈتۈلمىگەن جاۋابنى ئاڭلىغان سەئىد ھەيرانلىقتا ھوشىنى يوقاتقىلى تاسلا قالدى. ئۇ: "مېنى خېلى ئاددىي نامرات ئائىلىلەرمۇ ئۆزىگە كۈيئوغۇل قىلىشتىن ئۈيات قىلىدىغان تۇرسا، ئەمدىلىكتە قەبىلە سەردارىنىڭ ئېسىل ئائىلىسى بۇ ئىشقا قانداق مۇئامىلىدە بولار؟" دېگەنلەرنى ئويلىماي تۇرالمىدى. ئۇ گەرچە ئۆزىنىڭ كۆرۈمسىز چىرايدىن شۇنچە ئەندىشە قىلىۋاتقان بولسىمۇ، ئەمما پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ بۇ پىكرى ئۇنىڭغا ئۈمىد بەرمەكتە ئىدى. چۈنكى بۇ پىكىر ھەربىر سۆزى ئىسلام جەمئىيىتىگە نىسبەتەن تەقدىرنىڭ مۇقەررەر قارارى بولۇپ ھېسابلىنىدىغان پەيغەمبەرنىڭ ئېغىزىدىن چىقىۋاتقان ئىدى. شۇڭلاشقا ئۇ ئۈمىد ھەم خەۋپنىڭ بىرىكمە ھېسسىياتىدا تىترەشكە چۈشكەن قەدەملىرىگە پەرۋاسىز ئۇدۇل بارغانچە، ھۆرمەتلىك قەبىلە سەردارىنىڭ ئىشىكىنى دادىل قېقىپ، توي تەلىپىنى ئوتتۇرىغا قويالىدى. ئۇنىڭ تەلىپىنى ئاڭلىغان سەردار غەزەپتىن يېرىلغۇدەك بولۇپ كەتكەن ئىدى. چۈنكى ئۇنىڭ كۆز ئالدىدا ئائىلىسىنىڭ نام - شەرىپىگە داغ تەككۈزمەكچى بولۇۋاتقان بىر قارا زەڭگى قاراپ تۇراتتى. شۇ تاپتا ئەمر ئىبنى ۋەھبىنىڭ مەۋج ئۇرۇۋاتقان بېسىۋالغۇسىز غەزەپ - نەپرىتى سەئىدنى ئەسلىدە توي تەلىپىنى قويۇشقا پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ ئەۋەتكەنلىكىنىمۇ ئۇنتۇلدۇرۇپ قويغان ئىدى. شۇڭا سەئىدنىڭ تەلىپى ئىشىك ئالدىدىلا رەت قىلىندى. سەئىد قايتىش ئۈچۈن بىر نەچچە قەدەمنى باسار - باسمايلا ھويلا ئىچىدىن ئۆزىنى چاقىرىۋاتقان ئۈياتچان ئاۋازنى ئاڭلىدى.

ــ توختاڭ! ئى ئاللاھنىڭ بەندىسى! توختاڭ، ئەگەر ئېيتقانلىرىڭىز پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەمنىڭ پىكرى بولسا، ئۇنداقتا باش ئۈستىگە قوبۇل قىلىمەن.

بۇ دەل ئەمر ئىبنى ۋەھەب ئائىلىسىنىڭ ئەڭ ئارزۇلۇق قىزىنىڭ ئاۋازى ئىدى. قىز شۇ تاپتا پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ مۇبارەك ئېغىزىدىن چىققان بىرلا سۆز ئۈچۈن

بارلىق ئىرقىي ئايرىمچىلىقلارنى، ئائىلە، نەسەب، ئىناۋەت، ئابرۇيلارنى بىر چەتكە قايرىپ قويۇپ، ئۆزىنىڭ ھاياتتىن كۈتكەن بارچە گۈزەل ئارمانلىرىنىمۇ قوشۇپ مەردانىلىك بىلەن پىدا قىلماقتا ئىدى. دادا قىزىدىكى بۇ مەردانە ئىمانى روھنى كۆرۈپ، گويا ئۇيقۇدىن چۆچۈپ ئويغانغان ئادەمدەك دەرھال ئېسىگە كەلدى. تېخى ھازىرلا كەمسىتىپ ئىشىك ئالدىدىن قايتۇرۇۋەتكەن سەئىدنى قايتىدىن قۇچاقلىغىنىچە ئاجايىپ كاتتا ئىززەت ئىكرام بىلەن ئۆيگە قايتۇرۇپ كىردى.
شۇنداق قىلىپ دۇنيانىڭ نەزىرىدە تەسەۋۋۇرمۇ قىلغىلى بولمايدىغان بۇ توينىڭ ۋاقىت ـ سائىتى جىددى بەلگىلەندى. خۇشاللىقتىن ئېسىنى يوقاتقان سەئىد تويغا كېتەرلىك نەرسىلەرنى سېتىۋېلىش ئۈچۈن دەرھال بازارغا يۈگۈردى. ئۇنىڭ شادلىقتىن يېرىلىپ كەتكىلى تاسلا قىلىۋاتقان يۈرىكى ئاجايىپ شېرىن ھېسلار قوينىدا دۇپۇلدەپ سوقماقتا ئىدى. مانا بۈگۈن ئۇنىڭ شۇنچە زامانلاردىن بىرى خورلۇققا ئۇچراپ كېلىۋاتقان شېرىن ئارمانلىرى كۆز ئالدىدا كۆرۈنۈپلا تۇرغان مۇراد ساھىلىغا يېتىۋېلىشقا ئازلا قالغان ئىدى. ئەمما ئۇ تۇيۇقسىزلا ناھايىتى ئېغىر بىر ئىلاھىي سىناققا دۇچ كېلىپ قالدى. ئۇنىڭ قۇلاقلىرى بازاردا ياڭراۋاتقان "ئى مۇسۇلمانلار! جىھادقا ئاتلىنىڭلار! جىھادقا ھازىرلىق قىلىڭلار!" دېگەن جىددى چاقىرىقنى ئاڭلاۋاتاتتى. سەئىدنىڭ شۇنچە تېز ـ تېز بېسىپ كېتىۋاتقان قەدەملىرى بىردىنلا ئاستىلاپ قالدى. ئۇنىڭ ۋۇجۇدىدا مەۋج ئۇرۇۋاتقان تاتلىق ھېسلار دولقۇنىمۇ ئۆز ئىزىدا قېتىپلا قالدى. ئۇنىڭ پۈتكۈل تەپەككۇر دۇنياسى ئەشۇ چاقىرىققا غەرق بولۇپ كەتكەن ئىدى. ئۇنىڭ ئۇزاق زامانلاردىن بېرى كۆرۈپ كېلىۋاتقان شېرىن چۈشلىرى ئەنە شۇ ئەبەدىيلىك ھەققانىيەت چاقىرىقىنىڭ ئۆچمەس قۇياشىدا كۆزدىن ئۆچكەن ئىدى. توي كېچىسىنىڭ ئوتلۇق، شېرىن باغرىغا ئۆزىنى ئاتماقچى بولۇپ تۇرغان سەئىد ئەمدى ئۆز ئۆلۈمىنى باغرىغا بېسىش ئۈچۈن تەييار تۇراتتى. دۇنيانىڭ جائىز لەززەتلىرى تەرەپكە كېتىپ بارغان قەدەملىرى ئاللاھ تەرەپكە بۇرۇلغان ئىدى. تويغا لازىمەتلىك نەرسىلەرنى سېتىۋېلىش ئۈچۈن كەلگەن سەئىد ئەمدى ئۇرۇش ئەسلىھەلىرىنى سېتىۋېلىپ، جىھاد مەيدانى تەرەپكە ئاشىقانە كېتىپ باراتتى. ئەمەلىيەتتە ئۇنىڭ ئوي ـ پىكرىدە توي كۈنىنىڭ ھۇزۇرلۇق تەسەۋۋۇرلىرى ئەمەس، جەننەتنىڭ ئاجايىپ مەستخۇشلۇق مەنزىرىسى جىلۋىلەنمەك ئىدى. ئۇنىڭغا نىسبەتەن قىزنىڭ گۈزەل ھۆسنى ـ جامالى

ئەمەس، ئاللاھنىڭ تەڭداشسىز ۋىسالى ئەڭ سۆيۈملۈك ئورۇنغا ئۆتكەن ئىدى. ئۇ شۇ تاپتا ئۆلۈم دۇنيادىكى ئەڭ گۈزەل ئارمان بولۇپ تۇيۇلىدىغان ھاياتلىق باسقۇچىغا قەدەم قويغان ئىدى. ئىنسان يېڭى توي كىيىملىرى بىلەن زىننەتلىنىشنى ئەمەس، بەلكى ئاققۇزغان قانلىرى بىلەن غۇسلى قىلىپ، كېپەنسىزلا كۆمۈلۈشنى ئارزۇ قىلىدىغان جىھاد مەيدانىغا قەدەم ئالغان ئىدى. راھەت ـ پاراغەتلىك ھېسسىيات قەسرلىرى ئۇنى شۇنچە ئۆزىگە چاقىرىۋاتقان بولسىمۇ، ئۇ قەبرە سۈكۈناتلىرى تەرەپكە پەرۋاسىز كېتىپ باراتتى. گەرچە ئەيش ـ ئىشرەت خىلۋەتلىرى ئۇنىڭغا كەڭ قۇچاق ئېچىۋاتقان بولسىمۇ، ئۇ قىلىچ، نەيزىلەرنىڭ قانلىق باغرىغا پەرۋاسىز ئۆزىنى ئاتماقتا ئىدى.
جەڭ مەيدانىدا بېشىغا ئاپ ـ ئاق سەللە يۆگەپ يۈز ـ كۆزىنى مەھكەم ئورىۋالغان بىر مەردۇ ـ مۇجاھىدنىڭ ئىسلام ئۈچۈن ئۆز جېنىنى تەقدىم قىلىشقا شۇنچە ئالدىراۋاتقانلىقىنى ھەممەيلەن ئۆز كۆزلىرى بىلەن كۆردى. ئەمما ھېچكىممۇ ئۇنى تونىيالمايۋاتاتتى. چۈنكى بۇگۈن كىشىلەرنىڭ كۆزىگە كۆرۈنىۋاتقىنى سەئىد رەزىيەللاھۇ ئەنھۇنىڭ تاشقى قىياپىتى ئەمەس، بەلكى روھي گۈزەللىكى ئىدى. ئۇنىڭ جەڭ مەيداندىكى تەڭداشسىز جۈرئەت ـ شىجائىتىگە ۋە ئاجايىپ گۈزەل پىداكارلىق ئوبرازىغا ھەممەيلەن چوڭقۇر زوقلىنىش ئىلكىدە ھەيرانە باقماقتا ئىدى. تۇيۇقسىز ئۇنىڭ يەڭلىرى ئارىسىدىن قاپ ـ قارا بىلىكى كۆرۈنۈپ قالدى. ھەممىدىن ئىلگىرى ئۇنى تونۇۋالغان پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئىختىيارسىز "بۇ سەئىدقۇ؟!" دەپ توۋلىۋەتتى. ئەمما پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ مۇبارەك ئاۋازىمۇ ئۇنى شەھىدلىك ئىشقىدىكى پەرۋانىلەرچە مەستانىلىكىدىن ئويغىتالمىدى . ئۇ توختىماي قىلىچ چېپىپ ، ئىلگىرىلەپ ، ئىلگىرىلەپ ... ئىلگىرىلىگەنچە ، ئاللاھغا بولغان ھەقىقىي بەندىچىلىكىنىڭ ئەڭ چوڭقۇر، ئەمما ئەڭ يۇكسەك قاتلىمىغا شۇڭغۇپ كەتتى. دۇنيا پەردە ئارقىسىدا خىرەلىشىشكە، ئاسمان ـ زېمىن ۋە پۈتكۈل كائىنات چوڭقۇر ئېھتىرام بىلەن يول ئېچىپ كەينىگە سىلجىشقا باشلىغان ئىدى. مانا بۇگۈن ھەقىقىي ئىنسان ۋۇجۇد قورغانلىرىنى بۆسۈپ چىقىپ، ئۆز ئىلاھىنىڭ سۆيگۈسى ئۈچۈن يەردە ياتاتتى. ئۇنىڭ روھى ئاللا بۇرۇن ئۆز ئىلاھى بىلەن ئۇچرىشىپ بولغان ئىدى.
پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئۇنىڭ جەسىتى يېنىغا كېلىپ ئىگىلىدى . ئۇنىڭ جانسىز جىسمىنى مۇبارەك قۇچىقىغا ئېلىپ قاتتىق تەسىرلەنگەن ھالدا " ئى سەقىق

قەبىلىسى! ئاللاھ بۈگۈن بىزنىڭ سەئىدگە سىلەرنىڭكىدىن نەچچە ھەسسە گۈزەل قىز ئاتا قىلدى" دەپ خىتاب قىلىشقا باشلىدى.

سەئىدىل ئەسۋەد رەزىيەللاھۇ ئەنھۇنىڭ بۇ قىسسىقىنا ھېكايىسى بىزگە نىسبەتەن ھېسابسىز ساۋاق، نەسىھەت ئەڭگۈشتەرلىرىگە تولغان قىممەتلىك خەزىنىگە ئوخشايدۇ. ئارىمىزدىن قېنى كىم بۇ ئەڭگۈشتەرلەر بىلەن ئېتىكىنى تولدۇرۇشقا بەل باغلىيالايدۇ؟ ئارىمىزدا قېنى كىم ئىنسان دېگەن سۆزنىڭ ئادەملەرنىڭ تاشقى قىياپىتىگە ئەمەس، بەلكى ئىچكى روھىيەت دۇنياسىغا قارىتىلغانلىقىنى چىن مەنىدىن تونۇپ يېتەلەيدۇ؟

ئەمما ھازىرقى مۇسۇلمانلار جەمئىيىتى شۇنچە كۆركەم، گۈزەل چىرايلار ساھىبلىرى بىلەن تولۇپ تۇرۇپتۇكى، ئۇلار ئۆز روھىيەت دۇنياسىدا ئىنسان ئەمەس، بەلكى بىر ھايۋاننىڭ يوشۇرۇنۇپ ياتقانلىقىنى ئۆزىمۇ كۆرۈپ يېتەلمەيدۇ. چۈنكى بۇ ھەقىقەتنى پىشانىلەر ئاستىغا قادالغان كۆزلەر ئەمەس، بەلكى ئىمانى ۋىجدان، ئىمانى تۇيغۇلاردىن پۈتۈپ چىقىدىغان ئىچكى تەپەككۇر كۆزلىرىلا كۆرۈپ يېتەلەيدۇ. خوش، ئەمدى بىزچۇ؟! بىزنىڭ تەپەككۇر كۆزلىرىمىز روھىيەت دۇنيايىمىزدىكى يوشۇرۇنۇپ ياتقان ئەشۇ رەزىل ھەقىقەتنى كۆرۈشكە پېتىنالارمۇ؟! ئەگەر پېتىنالمايدىكەن، ئۇنداقتا يەنىلا بىز مۇسۇلمانمۇ؟ ئاھ ! بىز راستتىنلا مۇسۇلمانمۇ...